

Mathematics

นวัตกรรมการเรียนการสอน
อสมการ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ใบความรู้ เรื่อง เครื่องหมายอสมการ (ครั้งที่ 1)

เครื่องหมายอสมการ คือ เครื่องหมายที่ใช้เปรียบเทียบจำนวนและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา โดยจะปรากฏอยู่ระหว่างจำนวนหรือสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งแสดงถึงความไม่เท่ากัน

ลักษณะของเครื่องหมายอสมการ ดังนี้

เครื่องหมาย "**มากกว่า**" ส่วนที่อ้ากว้างหันไปทางด้านซ้าย และส่วนที่เป็นมุมแหลมหันไปทางด้านขวา ($>$) เช่น นิคมีน้ำหนักมากกว่านัท เป็นต้น

เครื่องหมาย "**น้อยกว่า**" ส่วนที่อ้ากว้างหันไปทางด้านขวา และส่วนที่เป็นมุมแหลมหันไปทางด้านซ้าย ($<$) เช่น ห้านน้อยกว่าสิบสอง เป็นต้น

เครื่องหมาย "**ไม่เท่ากับ**" มีลักษณะเป็นเส้นตรงสองเส้นชิดขนานกัน และมีเส้นตรงอีกหนึ่งเส้นชิดทับเส้นตรงสองเส้นนั้น โดยเฉียงจากด้านบนขวาลงมาด้านล่างซ้าย ($\neq$) เช่น น้ำหนักของส้ม 1 ผล ไม่เท่ากับ น้ำหนักของแตงโม 1 ผล เป็นต้น

เครื่องหมาย "**มากกว่าหรือเท่ากับ**" ส่วนที่อ้ากว้างหันไปทางด้านซ้าย ส่วนที่เป็นมุมแหลมหันไปทางด้านขวา และมีเส้นตรงชิดอยู่ด้านล่าง ($\geq$) เช่น นิคมีเงินมากกว่าหรือเท่ากับนัท เป็นต้น

เครื่องหมาย "**น้อยกว่าหรือเท่ากับ**" ส่วนที่อ้ากว้างหันไปทางด้านขวา ส่วนที่เป็นมุมแหลมหันไปทางด้านซ้าย และมีเส้นตรงชิดอยู่ด้านล่าง ($\leq$) เช่น นักเรียนชั้น ม.3 น้อยกว่าหรือเท่ากับ นักเรียนชั้น ม.2 เป็นต้น

คำที่ใช้แทนเครื่องหมายอสมการมีคำดังต่อไปนี้

มากกว่า, น้อยกว่า, มากกว่าหรือเท่ากับ, น้อยกว่าหรือเท่ากับ, ไม่เท่ากับ, ต่ำกว่า, ไม่ถึง, สูงกว่า, เกิน, ไม่มากกว่า, ไม่เกิน, ไม่น้อยกว่า, อย่างน้อย, ไม่เท่ากัน, ยกเว้น

ตรวจสอบความรู้ ให้นักเรียนจัดคำแทนเครื่องหมายอสมการเหล่านี้ใช้แทนเครื่องหมายใดบ้าง

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่1)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. เครื่องหมายอสมการ มีอะไรบ้าง

.....

2. คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แสดงถึงสัญลักษณ์ของสมการใด

ต่ำกว่า มากกว่าหรือเท่ากับ ไม่มากกว่า มากกว่า อย่างน้อย ไม่เท่ากัน สูงกว่า
น้อยกว่า เกิน ไม่เท่ากับ ไม่ถึง ไม่น้อยกว่า น้อยกว่าหรือเท่ากับ ไม่เกิน ยกเว้น

เครื่องหมายอสมการ	คำที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของสมการ
1	.....
2	.....
3	.....
4	.....
5	.....

ใบความรู้

เรื่อง การเปลี่ยนประโยคภาษาให้อยู่ในรูปประโยคสัญลักษณ์ (ครั้งที่ 2)

ประโยคภาษา เป็นประโยคที่เขียนเป็นข้อความในเชิงบรรยาย แทนจำนวนตัวเลข ตัวแปร และเครื่องหมายต่างๆ

ประโยคสัญลักษณ์ เป็นประโยคที่เขียนเป็นตัวเลข ตัวแปร และเครื่องหมายต่างๆ แทนประโยคภาษา เพื่อความสะดวกในการคำนวณ (ประโยคสัญลักษณ์จะมีตัวแปรหรือไม่ก็ได้)

ตัวอย่าง จงเปลี่ยนประโยคภาษาเป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ประโยคภาษา	ประโยคสัญลักษณ์
1. จำนวนจำนวนหนึ่งไม่น้อยกว่าแปด	1. $m \geq 8$
2. ผลต่างของจำนวนจำนวนหนึ่งกับสี่น้อยกว่าเจ็ด	2. $x - 4 < 7$
3. เศษหนึ่งส่วนสี่ของผลต่างของเลขจำนวนหนึ่งกับเก้าไม่เท่ากับสิบสอง	3. $\frac{1}{4}(y - 9) \neq 12$

ตรวจสอบความรู้

ผลบวกของสามเท่าของเลขจำนวนเต็มบวกจำนวนหนึ่งกับห้ามากกว่าสามสิบห้า จากประโยคภาษานี้

- 1) คำที่ใช้แทนเครื่องหมายอสมการคือคำใด และเขียนสัญลักษณ์ได้อย่างไร
- 2) ข้อความทางด้านซ้ายของเครื่องหมายอสมการคือข้อความใด
- 3) นักเรียนคิดว่า "ผลบวกของ ... กับ ..." มีหมายความว่าอย่างไร
- 4) สามเท่าของเลขจำนวนเต็มบวกจำนวนหนึ่ง เขียนเป็นจำนวนได้อย่างไร
- 5) ข้อความทางด้านซ้ายของเครื่องหมายอสมการเขียนเป็นจำนวนได้อย่างไร
- 6) ข้อความทางด้านขวาของเครื่องหมายอสมการคือข้อความใด และเขียนเป็นจำนวนได้อย่างไร
- 7) นักเรียนสามารถเปลี่ยนประโยคภาษาในข้อนี้ ให้อยู่ในรูปประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 2)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประโยคภาษา คือ

.....

ประโยคสัญลักษณ์ คือ

.....

2. จงเลือกจับคู่ประโยคสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับประโยคภาษาที่กำหนดให้

ก. $x - 0.3 \geq x + 4$

ข. $3(x > 13)$

ค. $x + \frac{1}{30} > x$

ง. $3x > 13$

ช. $x \div 20 \leq 9$

ฉ. $x - 0.3 \geq x + 0.4$

จ. $x \neq -5\frac{1}{7}$

ช. $x - \frac{1}{13} < x$

ฐ. $x \div 10 \geq 9$

ง. $x \div 20 < 9$

ฉ. $x - 3 \leq x + 4$

ท. $3^x > 13$

จ. $x + \frac{1}{13} < x$

ฎ. $x \neq -\frac{5}{7}$

ฒ. $x \neq 5 - \frac{1}{7}$

..... 1) จำนวนจำนวนหนึ่งยกเว้นลบห้าเศษหนึ่งส่วนเจ็ด

..... 2) ผลรวมของจำนวนจำนวนหนึ่งกับเศษสามส่วนสิบสามมีค่าน้อยกว่าจำนวนจำนวนนั้น

..... 3) จำนวนจำนวนหนึ่งลบด้วยศูนย์จุดสามมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับจำนวนจำนวนนั้น
บวกด้วยศูนย์จุดสี่

..... 4) สามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่งมีค่าเกินสิบสาม

..... 5) จำนวนจำนวนหนึ่งหารด้วยสี่สิบมีค่าไม่มากกว่าเก้า

ใบความรู้

เรื่อง อสมการและอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (ครั้งที่ 3)

อสมการ (Inequality) คือ ประโยคที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของจำนวน โดยมีสัญลักษณ์ $<$, $>$, $\leq$, $\geq$ และ $\neq$ แทนความสัมพันธ์ในประโยคสัญลักษณ์

ตัวอย่างประโยคสัญลักษณ์

1) $4x = 20$

2) $6+3 < 13$

3) $3^2 - 5 = 4$

4) $2x+10 \neq y-16$

5) $x^3 \leq -27$

6) $18-n = 22-2m$

จากประโยคสัญลักษณ์ตัวอย่างข้างต้น ข้อ 2, 4, 5 เป็นอสมการ ซึ่งนักเรียนจะสังเกตได้ว่าอสมการดังกล่าวใช้เครื่องหมาย $<$, $\neq$, $\leq$ ในประโยคสัญลักษณ์

อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว คือ อสมการที่มีตัวแปรเพียงตัวเดียว และเลขชี้กำลังของตัวแปรเท่ากับ 1
ตัวอย่างประโยคสัญลักษณ์

1) $24-8 < 36$

2) $7x \geq 3x+16$

3) $p^3 \neq 125$

4) $m+8 \leq 2n-10$

5) $-3(x+2x) < 2.4$

6) $15+x^2 > 2x$

7) $-5 \leq 1 - \frac{1}{3}y$

จากประโยคสัญลักษณ์ตัวอย่างข้างต้น ข้อ 2, 5, 7 เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ซึ่งนักเรียนจะสังเกตได้ว่าอสมการดังกล่าว มีตัวแปรเพียงชนิดเดียว และเลขชี้กำลังของตัวแปรเท่ากับ 1

ตรวจสอบความรู้ จงเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ หน้าประโยคสัญลักษณ์ที่เป็นอสมการ และเขียนเครื่องหมาย $\times$

หน้าประโยคสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นอสมการ

..... 1. $3+6 \neq 7$

..... 2. $4-2 > 1$

..... 3. $5m = 2m-1$

..... 4. $-2(x+3x) \geq 24$

..... 5. $3n-6 < n+6$

..... 6. $8y(y-3) \neq -4$

..... 7. $4y-2y^2 \leq 16$

..... 8. $18x+2y = 20$

..... 9. $\frac{1}{2}y-5 \geq 5$

ตรวจสอบความรู้ จงเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ หน้าประโยคสัญลักษณ์ที่เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

และเขียนเครื่องหมาย $\times$ หน้าประโยคสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

..... 1. $3+6 \neq 7$

..... 2. $4-2 > 1$

..... 3. $5m = 2m-1$

..... 4. $-2(x+3x) \geq 24$

..... 5. $3n-6 < n+6$

..... 6. $8y(y-3) \neq -4$

..... 7. $4y-2y^2 \leq 16$

..... 8. $18x+2y = 20$

..... 9. $\frac{1}{2}y-5 \geq 5$

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 3)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. อสมการ คือ

.....

อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว คือ

.....

2. จงพิจารณาประโยคสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ แล้วเติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่าง

1) $9 - 3 < 15$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

2) $125 = x^3$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

3) $12 + x^2 > x$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

4) $-5 \leq 2 - \frac{1}{3}y$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

5) $2m + 13 \neq m - 17$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

6) $-2(y + 2y) \geq 3.4$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

7) $18 \neq 2x(x - 2)$

- เป็นอสมการหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

- เป็นอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวหรือไม่ ..... เหตุผลในการตอบ เพราะ .....

ใบความรู้

เรื่อง อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ (ครั้งที่ 4)

คำตอบของอสมการ คือ จำนวนที่แทนตัวแปรในอสมการ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง
ลักษณะคำตอบของอสมการ มี 3 แบบ ดังนี้

- 1) อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ
- 2) อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ
- 3) อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

พิจารณา อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ

ตัวอย่างที่ 1 จงหาคำตอบของอสมการ $x \geq 5$

วิธีทำ เนื่องจาก เมื่อแทน x ด้วยจำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับ 5
ใน $x \geq 5$ แล้วจะได้สมการเป็นจริง
ดังนั้น คำตอบของอสมการ $x \geq 5$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับ 5
ตอบ จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับ 5

ตัวอย่างที่ 2 จงหาคำตอบของอสมการ $a \neq 10$

วิธีทำ เนื่องจาก เมื่อแทน a ด้วยจำนวนจริงใดๆ ที่ไม่เท่ากับ 10 ใน $a \neq 10$
แล้วจะได้สมการเป็นจริง
ดังนั้น คำตอบของอสมการ $a \neq 10$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนยกเว้น 10
ตอบ จำนวนจริงทุกจำนวนยกเว้น 10

ตรวจสอบความรู้ จงวงกลมล้อมรอบ อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ

1. $x > -9$

2. $-x < -x+3$

3. $y - \frac{1}{2} \geq y$

4. $q-2 < q-8$

5. $x \neq -7\frac{1}{3}$

6. $b-15 > b-10$

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่4)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. $x < 28$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

2. $y \neq 5$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

3. $14 \geq a$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

นักเรียนสามารถสรุปลักษณะคำตอบของอสมการ จากกิจกรรมข้างต้นนี้ได้ว่อย่างไร

.....

ใบความรู้

เรื่อง อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ (ครั้งที่ 5)

คำตอบของอสมการ คือ จำนวนที่แทนตัวแปรในอสมการ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง
ลักษณะคำตอบของอสมการ มี 3 แบบ ดังนี้

- 1) อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ
- 2) อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ
- 3) อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

พิจารณา อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ

ตัวอย่างที่ 1 จงหาคำตอบของอสมการ $x < x + 1$

วิธีทำ เนื่องจาก เมื่อแทน x ด้วยจำนวนจริงใด ๆ ใน $x < x + 1$
แล้วจะได้สมการเป็นจริงเสมอ
ดังนั้น คำตอบของอสมการ $x < x + 1$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวน
ตอบ จำนวนจริงทุกจำนวน

ตัวอย่างที่ 2 จงหาคำตอบของอสมการ $m + 2 \geq m + 1$

วิธีทำ เนื่องจาก เมื่อแทน m ด้วยจำนวนจริงใด ๆ ใน $m + 2 \geq m + 1$
แล้วจะได้สมการเป็นจริงเสมอ
ดังนั้น คำตอบของอสมการ $m + 2 \geq m + 1$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวน
ตอบ จำนวนจริงทุกจำนวน

ตรวจสอบความรู้ จงวงกลมล้อมรอบ อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ

1. $x > -9$

2. $-x < -x + 3$

3. $y - \frac{1}{2} \geq y$

4. $q - 2 < q - 8$

5. $x \neq -7\frac{1}{3}$

6. $b - 15 > b - 10$

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 5)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. $n - 5 < n + 9$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

2. $m < m + 21$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

3. $b > b - 10$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

นักเรียนสามารถสรุปลักษณะคำตอบของอสมการ จากกิจกรรมข้างต้นนี้ได้ว่อย่างไร

.....

ใบความรู้

เรื่อง อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ (ครั้งที่ 6)

คำตอบของอสมการ คือ จำนวนที่แทนตัวแปรในอสมการ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง
ลักษณะคำตอบของอสมการ มี 3 แบบ ดังนี้

- 1) อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ
- 2) อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ
- 3) อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

พิจารณา อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

ตัวอย่างที่ 1 จงหาคำตอบของอสมการ $m - 3 > m$

วิธีทำ เนื่องจาก ไม่มีจำนวนจริงใดแทน m ใน $m - 3 > m$ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง
ดังนั้น ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบของอสมการ $m - 3 > m$
ตอบ ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

ตัวอย่างที่ 2 จงหาคำตอบของอสมการ $m \leq m - 3$

วิธีทำ เนื่องจาก ไม่มีจำนวนจริงใดแทน m ใน $m \leq m - 3$ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง
ดังนั้น ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบของอสมการ $m \leq m - 3$
ตอบ ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

ตรวจสอบความรู้ จงวงกลมล้อมรอบ อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

1. $x > -9$

2. $-x < -x + 3$

3. $y - \frac{1}{2} \geq y$

4. $q - 2 < q - 8$

5. $x \neq -7\frac{1}{3}$

6. $b - 15 > b - 10$

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 6)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. $q + 7 < q$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

2. $k + 3 < k - 1$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

3. $p - 11 > p$

- มีจำนวนใดบ้างที่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

- มีจำนวนใดบ้างที่ไม่เป็นคำตอบของอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวข้างต้น

.....

นักเรียนสามารถสรุปลักษณะคำตอบของอสมการ จากกิจกรรมข้างต้นนี้ได้ว่อย่างไร

.....

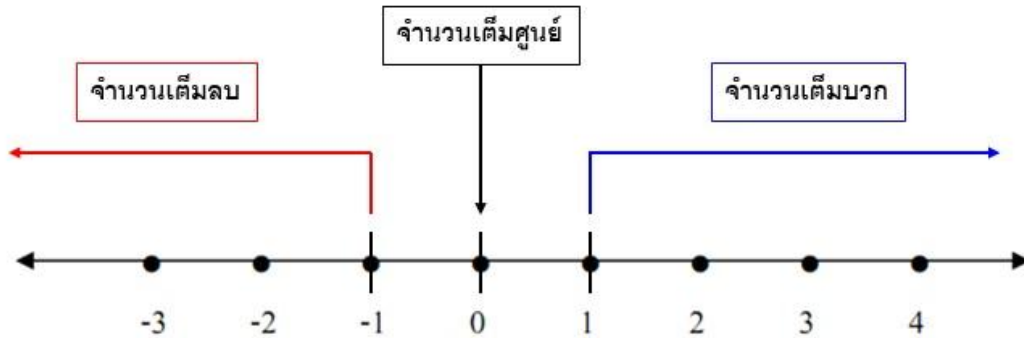
ใบความรู้

เรื่อง ทบทวนเส้นจำนวน (จำนวนเต็ม) (ครั้งที่ 7)

จำนวนเต็ม คือ จำนวนที่ไม่มีเศษส่วน หรือ ทศนิยมเป็นส่วนประกอบ

จำนวนเต็มแบ่งออกเป็น 3 ชนิดได้แก่ “จำนวนเต็มศูนย์” “จำนวนเต็มบวก” และ “จำนวนเต็มลบ”

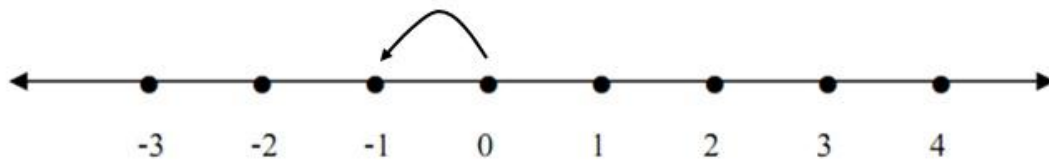
จำนวนเต็มบวก ได้แก่ จำนวนเต็มที่มีค่ามากกว่า 0 ขึ้นไป ได้แก่ 1,2,3 ... ไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด จำนวนเต็มบวกอาจเรียกได้อีกชื่อว่า “จำนวนนับ”

จำนวนเต็มศูนย์ ได้แก่ 0 (จำไว้ว่า 0 ไม่ใช่จำนวนนับ เนื่องจากจะไม่กล่าวว่ามีผู้เรียนจำนวน 0 คน แต่ศูนย์ก็ไม่ได้หมายความว่า “ไม่มี” เสมอไป เช่น เมื่อกล่าวถึงอุณหภูมิ เพราะทำให้เราทราบและเกิดความรู้ถึงขณะอุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียสได้)

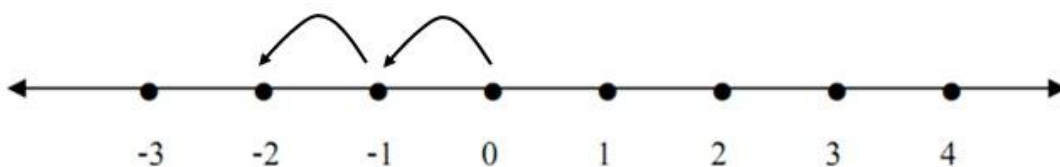
จำนวนเต็มลบ ได้แก่ จำนวนที่อยู่ตรงข้ามกับจำนวนเต็มบวกบนเส้นจำนวนเดียวกัน หรือก็คือจำนวนที่ติดลบนั่นเอง ได้แก่ -1,-2,-3... ไปเรื่อยๆ

พิจารณาจากเส้นจำนวน

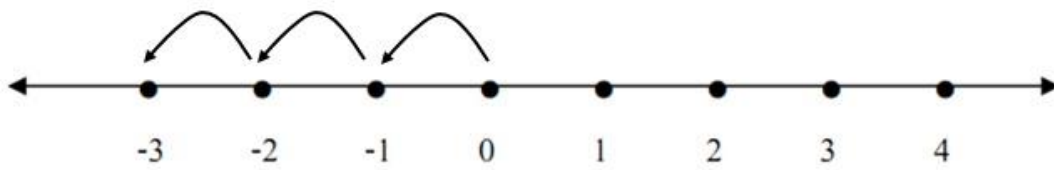
– จำนวนที่อยู่ทางซ้ายของ 0 เป็นระยะทาง 1 หน่วย (1 ช่อง) เขียนแทนด้วย -1 อ่านว่า “ลบหนึ่ง”

– จำนวนที่อยู่ทางซ้ายของ 0 เป็นระยะทาง 2 หน่วย (2 ช่อง) เขียนแทนด้วย -2 อ่านว่า “ลบสอง”

- จำนวนที่อยู่ทางซ้ายของ 0 เป็นระยะทาง 3 หน่วย (3 ช่อง) เขียนแทนด้วย -3 อ่านว่า “ลบสาม”

จำนวนบนเส้นจำนวน “จำนวนที่อยู่ซ้ายมือจะมีค่าน้อยกว่าจำนวนที่อยู่ทางขวาเสมอ”

อ้างอิง

www.rooruepao.com/ระบบจำนวนเต็ม

ตรวจสอบความรู้ จงสร้างเส้นจำนวน ตั้งแต่ -4 ถึง 4

Math อนุบาล

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 7)

คำสั่ง

1. จากเส้นจำนวนที่กำหนดให้ จงเขียนจำนวนที่ขาดหายหรือจำนวนถัดไปให้ถูกต้อง

2. จงสร้างเส้นจำนวนที่มีทั้งจำนวนเต็มบวก ศูนย์ และจำนวนเต็มลบให้ถูกต้อง

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 2

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 5

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 11

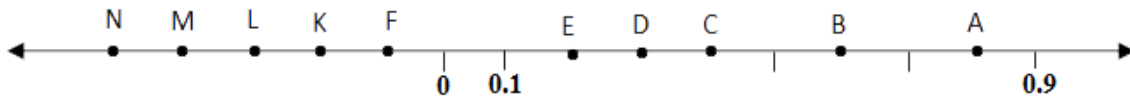
ใบความรู้

เรื่อง ทบทวนเส้นจำนวน (ทศนิยม) (ครั้งที่ 8)

ทศนิยม ซึ่งแทนด้วยจุดทศนิยมของ 0 เป็นเศษส่วนที่เป็นบวกและเศษส่วนซึ่งแทนด้วยจุดทศนิยมของ 0 เป็นเศษส่วนที่เป็นลบ

แบ่งระยะ 1 หน่วย ทางซ้ายของ 0 บนเส้นจำนวนออกเป็นส่วนเท่า ๆ กัน แล้วพิจารณาจุด A, B, C, D, E, F, K, L, M และ N

จุด A อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ 0.8 หน่วย จึงกำหนดให้จุด A แทน 0.8

จุด B อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ 0.7 หน่วย จึงกำหนดให้จุด B แทน 0.7

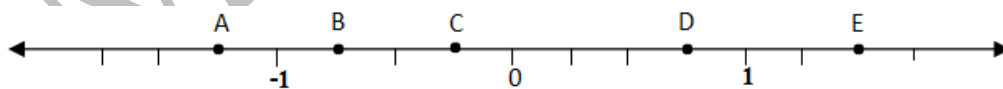
จุด C อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ 0.4 หน่วย จึงกำหนดให้จุด C แทน 0.4

จุด D อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ 0.3 หน่วย จึงกำหนดให้จุด D แทน 0.3

จุด E อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ 0.2 หน่วย จึงกำหนดให้จุด E แทน 0.2

ในทำนองเดียวกัน จุด F, K, L, M, N แทนจำนวน -0.1, -0.2, -0.3, -0.4 และ -0.5 ตามลำดับ

ตรวจสอบความรู้ จงพิจารณาเส้นจำนวนแล้วตอบคำถาม

จุด A แทนจำนวน .....

จุด B แทนจำนวน .....

จุด C แทนจำนวน .....

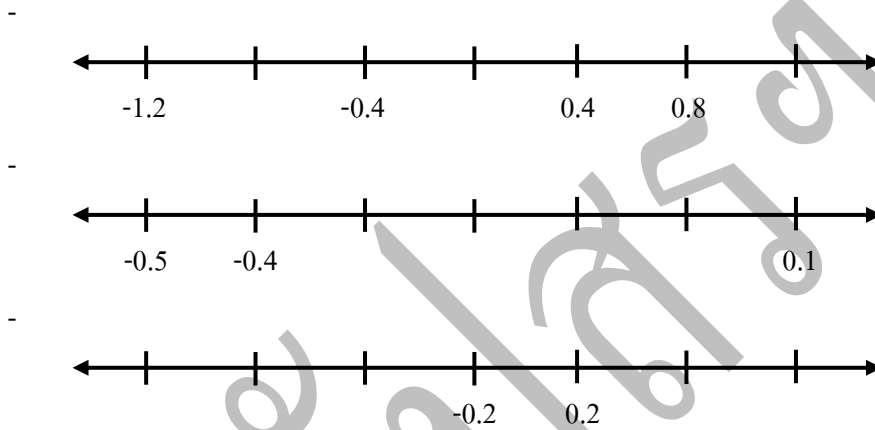
จุด D แทนจำนวน .....

จุด E แทนจำนวน .....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 8)

คำสั่ง

1. จากเส้นจำนวนที่กำหนดให้ จงเขียนจำนวนที่ขาดหายหรือจำนวนถัดไปให้ถูกต้อง

2. จงสร้างเส้นจำนวนที่มีทั้งจำนวนเต็มบวก ศูนย์ และจำนวนเต็มลบให้ถูกต้อง

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 0.2

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 2.5

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ 1.1

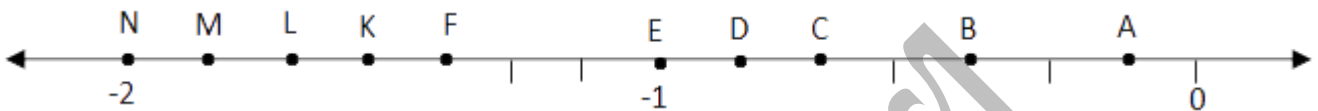
ใบความรู้

เรื่อง ทบทวนเส้นจำนวน (เศษส่วน) (ครั้งที่ 9)

เศษส่วน ซึ่งแทนด้วยจุดทางขวาของ 0 เป็นเศษส่วนที่เป็นบวกและเศษส่วนซึ่งแทนด้วยจุดทางซ้ายของ 0 เป็นเศษส่วนที่เป็นลบ

แบ่งระยะ 1 หน่วย ทางซ้ายของ 0 บนเส้นจำนวนออกเป็น 7 ส่วนเท่า ๆ กัน แล้วพิจารณาจุด A, B, C, D, E, F, K, L, M และ N

จุด A อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ $\frac{1}{7}$ หน่วย จึงกำหนดให้จุด A แทน $-\frac{1}{7}$

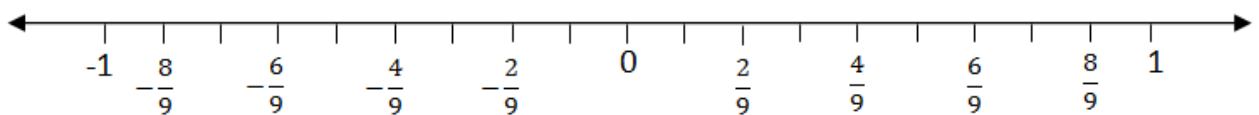
จุด B อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ $\frac{3}{7}$ หน่วย จึงกำหนดให้จุด B แทน $-\frac{3}{7}$

จุด C อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ $\frac{5}{7}$ หน่วย จึงกำหนดให้จุด B แทน $-\frac{5}{7}$

จุด D อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ $\frac{6}{7}$ หน่วย จึงกำหนดให้จุด B แทน $-\frac{6}{7}$

จุด E อยู่ห่างจาก 0 ไปทางด้านซ้ายเป็นระยะ $\frac{7}{7}$ หน่วย จึงกำหนดให้จุด B แทน $-\frac{7}{7}$

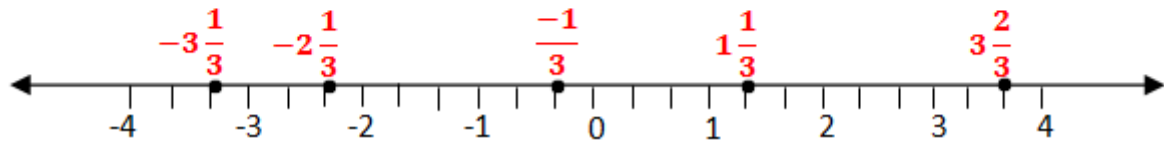
ในทำนองเดียวกัน จุด F, K, L, M, N แทนจำนวน $-1\frac{3}{7}, -1\frac{4}{7}, -1\frac{5}{7}, -1\frac{6}{7}$ ะ -2 ตามลำดับ

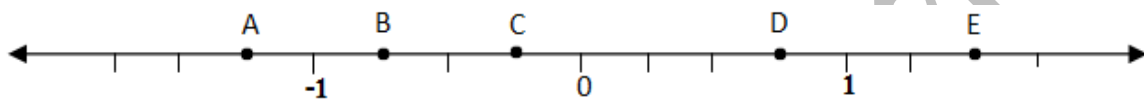
พิจารณาจุด A และจุด B อยู่คนละข้างของ 0 และระยะห่างจาก 0 เป็นระยะห่างเท่ากัน จึงกล่าวว่าเป็นจำนวนตรงข้ามของ $\frac{2}{9}$ หรือ $\frac{2}{9}$ เป็นจำนวนตรงข้ามของ $-\frac{2}{9}$ $-\frac{2}{9}$

ตัวอย่างที่ 1 จงเขียนเศษส่วนต่อไปนี้ลงบนเส้นจำนวน

$$-2\frac{1}{3}, -3\frac{1}{3}, \frac{-1}{3}, 3\frac{2}{3}, 1\frac{1}{3}$$

ตรวจสอบความรู้ จงพิจารณาเส้นจำนวนแล้วตอบคำถาม

จุด A แทนจำนวน .....

จุด B แทนจำนวน .....

จุด C แทนจำนวน .....

จุด D แทนจำนวน .....

จุด E แทนจำนวน .....

อ้างอิง

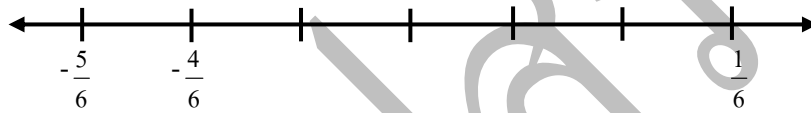
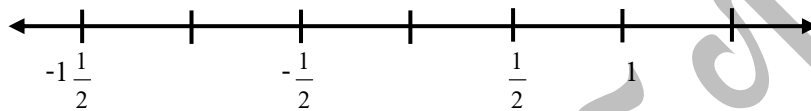
http://119.46.166.126/self_all/selfaccess7/m1/403/lesson1/lesson1_1.php

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 9)

คำสั่ง

1. จากเส้นจำนวนที่กำหนดให้ จงเขียนจำนวนที่ขาดหายหรือจำนวนถัดไปให้ถูกต้อง

2. จงสร้างเส้นจำนวนที่มีทั้งจำนวนบวก ศูนย์ และจำนวนลบให้ถูกต้อง

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ $\frac{1}{5}$

- จงสร้างเส้นจำนวนที่มีระยะห่างของจำนวนแต่ละช่วง เท่ากับ $\frac{1}{8}$

ใบความรู้

เรื่อง เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ (จำนวนเต็ม) (ครั้งที่ 10)

กราฟคำตอบของอสมการ เป็นวิธีการใช้กราฟบนเส้นจำนวนแสดงจำนวนจริงที่เป็นคำตอบ สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงคำตอบของกราฟ คือ

- (จุดทึบ) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น คือคำตอบของอสมการ ด้วย
- (จุดโปร่ง) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น ไม่ใช่คำตอบของอสมการ
- ↔ (ลูกศร) บ่งบอกถึง ถ้าลากลูกศรไปทางขวามือ จะแสดงจำนวนที่มีค่ามากขึ้น ถ้าลากลูกศรไปทางซ้ายมือ จะแสดงจำนวนที่มีค่าน้อยลง

ตัวอย่าง จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการต่อไปนี้

1. $k < 5$
2. $m \geq -2$
3. $y \neq 1$

วิธีทำ

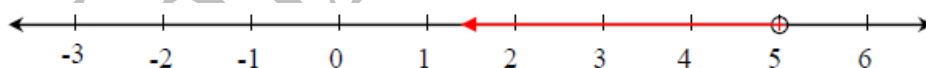
1. $k < 5$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $k < 5$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรน้อยกว่าตัวเลข
ดังนั้น 5 ไม่ใช่คำตอบของอสมการ

- วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข 5 ของเส้นกราฟ
2) เขียนลูกศรจากจุดเลข 5 ไปทางซ้ายมือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

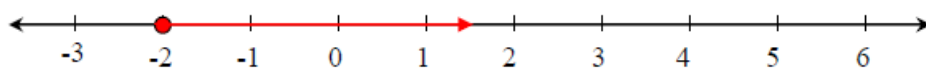
2. $m \geq -2$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $m \geq -2$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรมากกว่าหรือเท่ากับตัวเลข
ดังนั้น -2 คือ คำตอบของอสมการ ด้วย

- วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดทึบ ณ จุดเลข -2 ของเส้นกราฟ
2) เขียนลูกศรจากจุดเลข -2 ไปทางขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

3. $y \neq 1$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $y \neq 1$

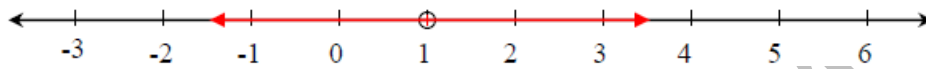
พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรไม่เท่ากับตัวเลข

ดังนั้น 1 ไม่ใช่คำตอบของสมการ

วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข 1 ของเส้นกราฟ

2) เขียนลูกศรจากจุดเลข 1 ไปทางซ้ายมือและขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

ตรวจสอบความรู้ จงอธิบายวิธีการดำเนินการในการเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $P < 7$

.....

.....

.....

2. $K > -4$

.....

.....

.....

3. $L \neq 5$

.....

.....

.....

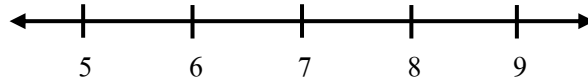

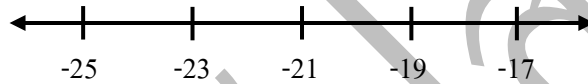
กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่10)

คำสั่ง จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $x < 7$

2. $x \leq -23$

3. $x > 14$

4. $x \neq 35$

5. $-113 < x < -105$

ใบความรู้

เรื่อง เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ (ทศนิยม) (ครั้งที่ 11)

กราฟคำตอบของอสมการ เป็นวิธีการใช้กราฟบนเส้นจำนวนแสดงจำนวนจริงที่เป็นคำตอบ สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงคำตอบของกราฟ คือ

- (จุดทึบ) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น คือคำตอบของอสมการ ด้วย
- (จุดโปร่ง) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น ไม่ใช่คำตอบของอสมการ
- ↔ (ลูกศร) บ่งบอกถึง ถ้าลากลูกศรไปทางขวามือ จะแสดงจำนวนที่มีค่ามากขึ้น ถ้าลากลูกศรไปทางซ้ายมือ จะแสดงจำนวนที่มีค่าน้อยลง

ตัวอย่าง

จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการต่อไปนี้

1. $k < 0.5$

2. $m \geq -0.2$

3. $y \neq 1.1$

วิธีทำ

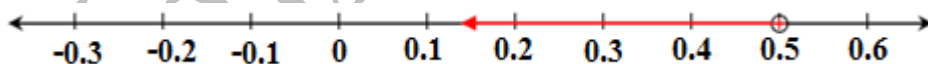
1. $k < 0.5$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $k < 0.5$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรน้อยกว่าตัวเลข
ดังนั้น 0.5 ไม่ใช่คำตอบของอสมการ

- วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข 0.5 ของเส้นกราฟ
2) เขียนลูกศรจากจุดเลข 0.5 ไปทางซ้ายมือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

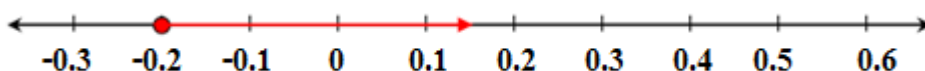
2. $m \geq -0.2$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $m \geq -0.2$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรมากกว่าหรือเท่ากับตัวเลข
ดังนั้น -0.2 คือ คำตอบของอสมการ ด้วย

- วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดทึบ ณ จุดเลข -0.2 ของเส้นกราฟ
2) เขียนลูกศรจากจุดเลข -0.2 ไปทางขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

3. $y \neq 1.1$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $y \neq 1.1$

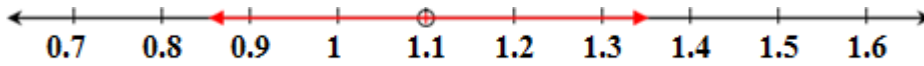
พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรไม่เท่ากับตัวเลข

ดังนั้น 1.1 ไม่ใช่คำตอบของสมการ

วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข 1.1 ของเส้นกราฟ

2) เขียนลูกศรจากจุดเลข 1.1 ไปทางซ้ายมือและขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

ตรวจสอบความรู้ จงอธิบายวิธีการดำเนินการในการเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $P < 0.7$

.....

.....

.....

2. $K > -0.4$

.....

.....

.....

3. $L \neq 0.5$

.....

.....

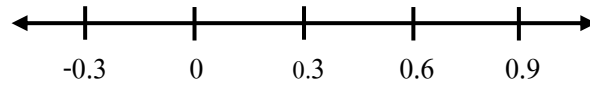
.....

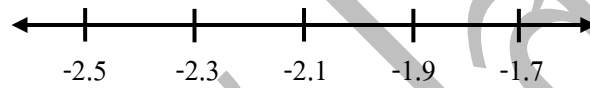
กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 11)

คำสั่ง จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $x < 0.9$

2. $x \geq -2.1$

3. $x > 1.7$

4. $x \neq 3.2$

5. $-0.5x \leq x \leq 1.5$

ใบความรู้

เรื่อง เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ (เศษส่วน) (ครั้งที่ 12)

กราฟคำตอบของอสมการ เป็นวิธีการใช้กราฟบนเส้นจำนวนแสดงจำนวนจริงที่เป็นคำตอบ สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงคำตอบของกราฟ คือ

- (จุดทึบ) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น คือคำตอบของอสมการ ด้วย
- (จุดโปร่ง) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น ไม่ใช่คำตอบของอสมการ
- ↔ (ลูกศร) บ่งบอกถึง ถ้าลากลูกศรไปทางขวามือ จะแสดงจำนวนที่มีค่ามากขึ้น ถ้าลากลูกศรไปทางซ้ายมือ จะแสดงจำนวนที่มีค่าน้อยลง

ตัวอย่าง

จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการต่อไปนี้

1. $k < \frac{2}{3}$

2. $m \geq -\frac{1}{5}$

3. $y \neq 1\frac{4}{7}$

วิธีทำ

1. $k < \frac{2}{3}$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $k < \frac{2}{3}$

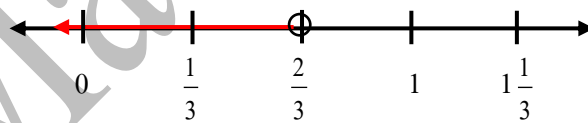
พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรน้อยกว่าตัวเลข

ดังนั้น $\frac{2}{3}$ ไม่ใช่คำตอบของอสมการ

วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข $\frac{2}{3}$ ของเส้นกราฟ

2) เขียนลูกศรจากจุดเลข $\frac{2}{3}$ ไปทางซ้ายมือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

2. $m \geq -\frac{1}{5}$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $m \geq -\frac{1}{5}$

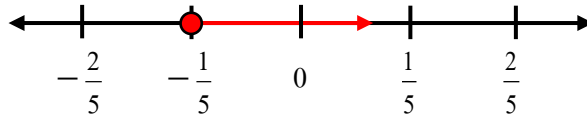
พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรมากกว่าหรือเท่ากับตัวเลข

ดังนั้น $-\frac{1}{5}$ คือ คำตอบของอสมการ ด้วย

วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดทึบ ณ จุดเลข $-\frac{1}{5}$ ของเส้นกราฟ

2) เขียนลูกศรจากจุดเลข $-\frac{1}{5}$ ไปทางขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

3. $y \neq 1\frac{4}{7}$

สิ่งที่โจทย์กำหนด : $y \neq 1\frac{4}{7}$

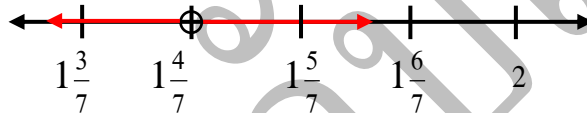
พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด : ตัวแปรไม่เท่ากับตัวเลข

ดังนั้น $1\frac{4}{7}$ ไม่ใช่คำตอบของสมการ

วิธีดำเนินการ : 1) เขียนจุดโปร่ง ณ จุดเลข $1\frac{4}{7}$ ของเส้นกราฟ

2) เขียนลูกศรจากจุดเลข $1\frac{4}{7}$ ไปทางซ้ายมือและขวามือ

เขียนกราฟแสดงคำตอบ :

ตรวจสอบความรู้ จงอธิบายวิธีการดำเนินการในการเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $P < -1\frac{4}{7}$

.....

.....

.....

2. $K > 1\frac{1}{3}$

.....

.....

.....

3. $L \neq \frac{2}{3}$

.....

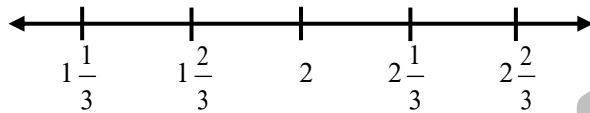
.....

.....

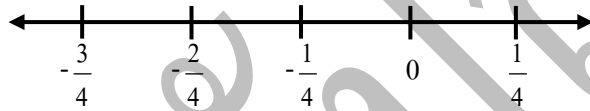
กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่12)

คำสั่ง จงเขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการต่อไปนี้

1. $x < 1\frac{2}{3}$

2. $x \geq -\frac{1}{4}$

3. $x > \frac{3}{7}$

4. $x \neq 3\frac{1}{2}$

5. $4\frac{2}{5} < x \leq 5\frac{1}{5}$

ใบความรู้

เรื่อง ระบุคำตอบของอสมการจากกราฟ (ครั้งที่ 13)

คำตอบของอสมการ คือ จำนวนที่แทนตัวแปรในอสมการ แล้วทำให้อสมการเป็นจริง

ลักษณะคำตอบของอสมการ มี 3 แบบ ดังนี้

1. อสมการที่มีจำนวนจริงบางจำนวนเป็นคำตอบ
2. อสมการที่มีจำนวนจริงทุกจำนวนเป็นคำตอบ
3. อสมการที่ไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบ

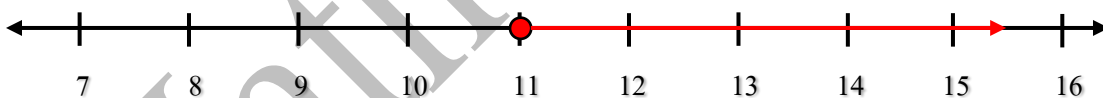
กราฟคำตอบของอสมการ คือ วิธีการใช้กราฟบนเส้นจำนวนแสดงจำนวนจริงที่เป็นคำตอบ

สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงคำตอบของกราฟ มีดังนี้

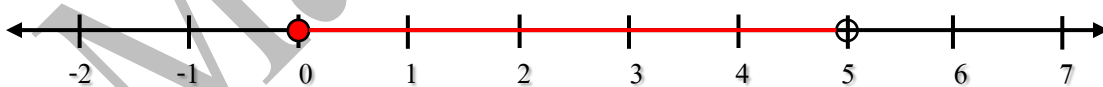
- (จุดทึบ) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น คือคำตอบของอสมการ ด้วย
- (จุดโปร่ง) บ่งบอกถึง ตัวเลข ณ จุดนั้น ไม่ใช่คำตอบของอสมการ
- ↔ (ลูกศร) บ่งบอกถึง ถ้าลากลูกศรไปทางขวามือ จะแสดงจำนวนที่มีค่ามากขึ้น
ถ้าลากลูกศรไปทางซ้ายมือ จะแสดงจำนวนที่มีค่าน้อยลง

ตัวอย่าง จงหาว่ากราฟแสดงคำตอบในแต่ละข้อต่อไปนี้แสดงจำนวนใดบ้าง

1.

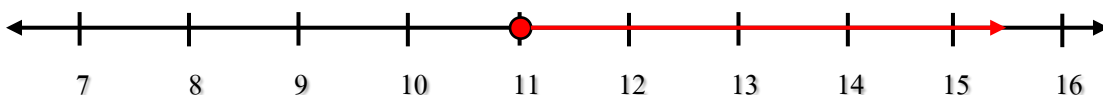

2.

วิธีทำ

1.

สามารถเขียนคำตอบของอสมการได้ว่า :

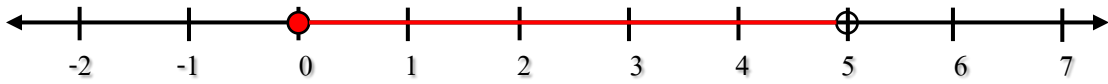
$$y \geq 11$$

ดังนั้น กราฟนี้แสดงจำนวน :

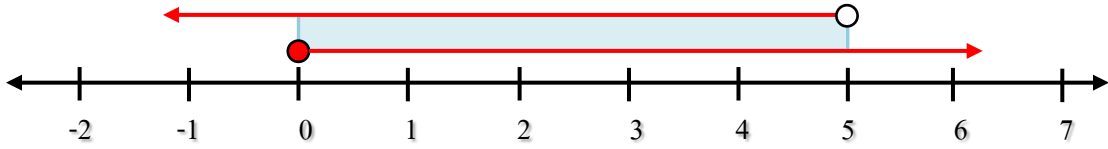
จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับสิบเอ็ด ตอบ

2.

สามารถเขียนกราฟใหม่ได้ว่า :

สามารถเขียนคำตอบของสมการได้ว่า :

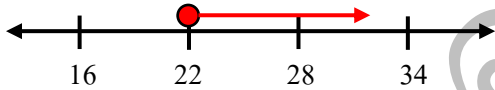
เขียนคำตอบของสมการ ได้ว่า $0 \leq x < 5$

ดังนั้น กราฟนี้แสดงจำนวน :

จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับศูนย์แต่น้อยกว่าห้า **ตอบ**

ตรวจสอบความรู้ จงหาว่ากราฟแสดงคำตอบในแต่ละข้อต่อไปนี้แสดงจำนวนใด พร้อมทั้งเขียนสัญลักษณ์แสดงคำตอบ

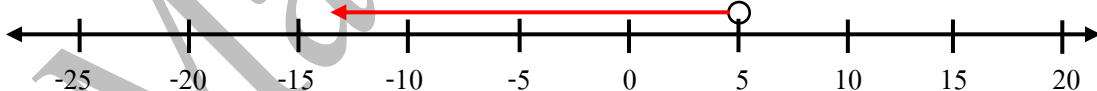
1.

- กราฟของสมการนี้ แสดงจำนวนใด

.....
.....

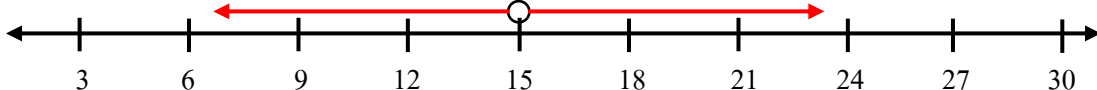
2.

- กราฟของสมการนี้ แสดงจำนวนใด

.....
.....

3.

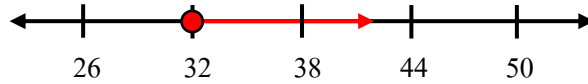
- กราฟของสมการนี้ แสดงจำนวนใด

.....
.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 13)

คำสั่ง จงหาว่ากราฟแสดงคำตอบในแต่ละข้อต่อไปนี้แสดงจำนวนใด

1.

ตอบ .....

2.

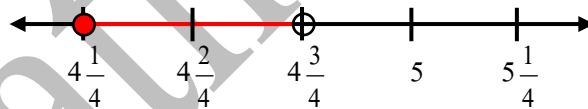
ตอบ .....

3.

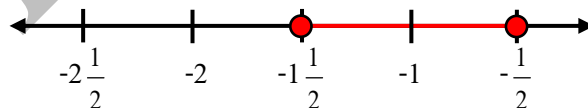
ตอบ .....

4.

ตอบ .....

5.

ตอบ .....

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน (จำนวนเต็ม) (ครั้งที่ 14)

การแก้อสมการ คือ การหาจำนวนที่แทนค่าในอสมการ แล้วทำให้อสมการนั้นเป็นจริง

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

ให้ a, b และ c แทนจำนวนใด ๆ

1) ถ้า $a < b$ ดังนั้น $a + c < b + c$

2) ถ้า $a \leq b$ ดังนั้น $a + c \leq b + c$

และ

3) ถ้า $a > b$ ดังนั้น $a + c > b + c$

4) ถ้า $a \geq b$ ดังนั้น $a + c \geq b + c$

ตัวอย่างที่

จงแก้อสมการ $2x - 1 < 5 + x$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

สิ่งที่โจทย์กำหนด :

อสมการ $2x - 1 < 5 + x$

พิจารณาสีที่โจทย์กำหนด :

1) มีสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

เครื่องหมายน้อยกว่า ($<$)

2) ทางด้านซ้ายของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

2 เท่าของตัวแปร x ลบด้วย 1

3) ทางด้านขวาของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

5 บวกด้วย ตัวแปร x

พิจารณาสีที่โจทย์ถาม :

1) หาคำตอบของอสมการ

2) เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้ :

สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา :

1. นำ $-x$ บวกทั้งสองข้างของสมการ
2. นำ 1 บวกทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นตอนการแก้ปัญหา

แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว :

จากโจทย์ $2x - 1 < 5 + x$

นำ $(-x)$ บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$2x - 1 + (-x) < 5 + x + (-x)$$

$$2x - 1 - x < 5 + x - x$$

$$x - 1 < 5$$

นำ 1 บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$x - 1 < 5$$

$$x - 1 + 1 < 5 + 1$$

$$x < 6$$

เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ :

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของสมการ $2x - 1 < 5 + x$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนที่น้อยกว่าหก

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นวางแผนแก้ปัญหาคสมการ $x + 12 > 18$

วิธีทำ .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่14)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก)

1. $x + 3 < 9$

2. $x - 13 \geq -20$

3. $-x > 14 - 2x$

4. $x - 48 \leq -105 + 2x$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน (เศษส่วน) (ครั้งที่ 15)

การแก้อสมการ คือ การหาจำนวนที่แทนค่าในอสมการ แล้วทำให้อสมการนั้นเป็นจริง

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

ให้ a, b และ c แทนจำนวนใด ๆ

1) ถ้า $a < b$ ดังนั้น $a + c < b + c$

2) ถ้า $a \leq b$ ดังนั้น $a + c \leq b + c$

และ

3) ถ้า $a > b$ ดังนั้น $a + c > b + c$

4) ถ้า $a \geq b$ ดังนั้น $a + c \geq b + c$

ตัวอย่างที่

จงแก้อสมการ $\frac{2}{3}x + 7 \geq -\frac{1}{3}x$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

สิ่งที่โจทย์กำหนด :

$$\text{อสมการ } \frac{2}{3}x + 7 \geq -\frac{1}{3}x$$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด :

1) มีสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

เครื่องหมายน้อยกว่าหรือเท่ากับ ($\geq$)

2) ทางด้านซ้ายของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

$$\frac{2}{3} \text{ เท่าของตัวแปร } x \text{ บวกด้วย } 7$$

3) ทางด้านขวาของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

$$-\frac{1}{3} \text{ เท่าของตัวแปร } x$$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์ถาม :

1) หาคำตอบของอสมการ

2) เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้ :

สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา :

1. นำ -7 บวกทั้งสองข้างของสมการ
2. นำ $\frac{1}{3}x$ บวกทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นตอนการแก้ปัญหา

แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว :

จากโจทย์
$$\frac{2}{3}x + 7 \geq -\frac{1}{3}x$$

นำ (-7) บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\frac{2}{3}x + 7 - 7 \geq -\frac{1}{3}x - 7$$

$$\frac{2}{3}x \geq -\frac{1}{3}x - 7$$

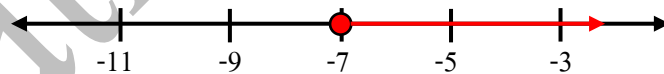
นำ $\frac{1}{3}x$ บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\frac{2}{3}x + \frac{1}{3}x \geq -\frac{1}{3}x - 7 + \frac{1}{3}x$$

$$\frac{3}{3}x \geq -7$$

$$x \geq -7$$

เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ :

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของสมการ $\frac{2}{3}x + 7 \geq -\frac{1}{3}x$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับลบเจ็ด

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นวางแผนแก้ปัญหอสสมการ $\frac{3}{5} - x \leq \frac{1}{5}$

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่15)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก)

1. $x + \frac{4}{7} < \frac{5}{7}$

2. $x - \frac{3}{11} \geq -\frac{4}{22}$

3. $-x + \frac{2}{3} > \frac{2}{3} - 2x$

4. $x - \frac{3}{5} \leq -\frac{1}{4} + 2x$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน (ทศนิยม) (ครั้งที่ 16)

การแก้อสมการ คือ การหาจำนวนที่แทนค่าในอสมการ แล้วทำให้อสมการนั้นเป็นจริง

โดยใช้สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

ให้ a, b และ c แทนจำนวนใด ๆ

1) ถ้า $a < b$ ดังนั้น $a + c < b + c$

2) ถ้า $a \leq b$ ดังนั้น $a + c \leq b + c$

และ

3) ถ้า $a > b$ ดังนั้น $a + c > b + c$

4) ถ้า $a \geq b$ ดังนั้น $a + c \geq b + c$

ตัวอย่างที่

จงแก้อสมการ $x - 2.3 < 3.4$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

สิ่งที่โจทย์กำหนด :

อสมการ $x - 2.3 < 3.4$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด :

1) มีสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

เครื่องหมายน้อยกว่าหรือเท่ากับ ($<$)

2) ทางด้านซ้ายของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

ตัวแปร x ลบด้วย 2.3

3) ทางด้านขวาของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ 3.4

พิจารณาสิ่งที่โจทย์ถาม :

1) หาคำตอบของอสมการ

2) เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้ :

สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่16)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก)

1. $x + 4.3 < 7.2$

2. $x - 5.7 \geq -3.9$

3. $-2x > 15.4 - 3x$

4. $3x - 67.8 \leq -24.5 + 4x$

วิธีการแก้ปัญหา :

นำ 2.3 บวกทั้งสองข้างของอสมการ

ขั้นตอนการแก้ปัญหา

แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว :

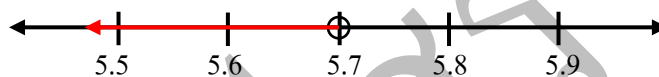
จากโจทย์ $x - 2.3 < 3.4$

นำ (2.3) บวกทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$x - 2.3 + 2.3 < 3.4 + 2.3$$

$$x < 5.7$$

เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ :

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของอสมการ $x - 2.3 < 3.4$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนที่น้อยกว่าห้าจุดเจ็ด
ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นวางแผนแก้ปัญหกอสมการ $7x + 1.3 \geq 6x + 2.7$

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 17)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การคูณ)

1. $3x < 27$

2. $5x \geq -125$

3. $-14x > 210$

4. $-28x \leq -476$

ใบความรู้

เรื่อง เกณฑ์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน (จำนวนเต็ม) (ครั้งที่ 17)

การแก้สมการ การแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน

ให้ a, b และ c แทนจำนวนใด ๆ

1) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac < bc$

2) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \leq bc$

3) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac > bc$

4) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \geq bc$

และ

5) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac > bc$

6) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \geq bc$

7) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac < bc$

8) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \leq bc$

ตัวอย่างที่

วิธีทำ

จงแก้สมการ $4x < -16$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $4x < -16$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

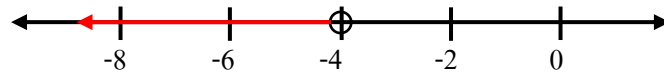
วิธีทำ $4x < -16$

นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$4x \times \frac{1}{4} < -16 \times \frac{1}{4}$$

$$x < -4$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของสมการ $4x + 9 < -15$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่น้อยกว่า -6 **ตอบ**

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นวางแผนแก้ปัญหอสสมการ $9x > 5.4$

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Math อปสโรจ

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่18)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การคูณ)

1. $4x < \frac{13}{7}$

2. $\frac{5}{12}x \geq -\frac{7}{24}$

3. $-\frac{11}{13}x > 2\frac{11}{13}$

4. $-1\frac{2}{5}x \leq -5\frac{4}{9}$

ใบความรู้

เรื่อง เกณฑ์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน (เศษส่วน) (ครั้งที่ 18)

การแก้สมการ การแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน

ให้ a, b และ c แทนจำนวนใด ๆ

1) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac < bc$

2) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \leq bc$

3) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac > bc$

4) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \geq bc$

และ

5) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac > bc$

6) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \geq bc$

7) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac < bc$

8) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \leq bc$

ตัวอย่างที่

จงแก้สมการ $\frac{3}{5}x \geq \frac{1}{5}$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $\frac{3}{5}x \geq \frac{1}{5}$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ นำ $\frac{5}{3}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีทำ $\frac{3}{5}x \geq \frac{1}{5}$

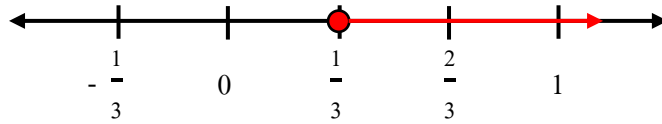
นำ $\frac{5}{3}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\left(\frac{3}{5}x\right)\left(\frac{5}{3}\right) \geq \left(\frac{1}{5}\right)\left(\frac{5}{3}\right)$$

$$x \geq \frac{1}{3}$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของสมการ $\frac{3}{5}x \geq \frac{1}{5}$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับ $\frac{1}{3}$ **ตอบ**

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นตอนวางแผนแก้ปัญหาสมการ $-\frac{7}{9}x \geq \frac{21}{8}$

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

เรื่อง เกณฑ์การเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน (ทศนิยม) (ครั้งที่ 19)

การแก้สมการ การแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน

ให้ a , b และ c แทนจำนวนใด ๆ

- 1) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac < bc$
- 2) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \leq bc$
- 3) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac > bc$
- 4) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนบวกแล้ว $ac \geq bc$

และ

- 5) ถ้า $a < b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac > bc$
- 6) ถ้า $a \leq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \geq bc$
- 7) ถ้า $a > b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac < bc$
- 8) ถ้า $a \geq b$ และ c เป็นจำนวนลบแล้ว $ac \leq bc$

ตัวอย่างที่

จงแก้สมการ $0.2x \geq 6.8$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

สิ่งที่โจทย์กำหนด :

$$\text{สมการ } 0.2x \geq 6.8$$

พิจารณาสิ่งที่โจทย์กำหนด :

- 1) มีสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

เครื่องหมายน้อยกว่าหรือเท่ากับ ($\geq$)

- 2) ทางด้านซ้ายของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ

0.2 เท่าของตัวแปร x

- 3) ทางด้านขวาของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ 6.8

พิจารณาสิ่งที่โจทย์ถาม :

- 1) หาคำตอบของสมการ
- 2) เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 19)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การคูณ)

1. $0.5x < 7.5$

2. $2.5x \geq -62.5$

3. $-0.7x > 3.15$

4. $-3.6x \leq -25.92$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน (จำนวนเต็ม) (ครั้งที่ 20)

ตัวอย่างที่ 1 จงแก้อสมการ $4x + 9 < -15$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดมาให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $4x + 9 < -15$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ 1. นำ (-9) บวกทั้งสองข้างของอสมการ

2. นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีทำ $4x + 9 < -15$

นำ (-9) บวกทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$4x + 9 + (-9) < -15 + (-9)$$

$$4x + 9 - 9 < -15 - 9$$

$$4x < -24$$

นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$4x \times \frac{1}{4} < -24 \times \frac{1}{4}$$

$$x < -6$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของอสมการ $4x + 9 < -15$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่น้อยกว่า -6 **ตอบ**

ตัวอย่างที่ 2

วิธีทำ

จงแก้สมการ $-8x + 9 \leq -17 - 6x$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $-8x + 9 \leq -17 - 6x$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ 1. นำ (-9) บวกทั้งสองข้างของสมการ

2. นำ $6x$ บวกทั้งสองข้างของสมการ

3. นำ $\frac{1}{2}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีทำ $-8x + 9 \leq -17 - 6x$

นำ (-9) บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$-8x + 9 - 9 \leq -17 - 6x - 9$$

$$-8x \leq -26 - 6x$$

นำ $6x$ บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$-8x + 6x \leq -26 - 6x + 6x$$

$$-2x \leq -26$$

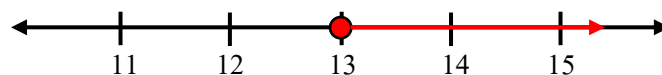
นำ $\frac{1}{2}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$-2x \times \frac{1}{2} \leq -26 \times \frac{1}{2}$$

$$-x \leq -13$$

$$x \geq 13$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของสมการ $-8x + 9 \leq -17 - 6x$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่าหรือเท่ากับสิบสาม

ตอบ

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นตอนวางแผนแก้ปัญหอสมาการ $19-3x \leq 17$

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่20)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก และการคูณ)

1. $2x + 3 < 7$

2. $5x - 15 \geq -70$

3. $-5x > 48 - x$

4. $3x - 74 \leq -132 + 11x$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

โดยใช้สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน (ทศนิยม) (ครั้งที่ 21)

ตัวอย่างที่ จงแก้อสมการ $0.4x + 3.9 < -1.7$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $0.4x + 3.9 < -1.7$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ 1. นำ (-3.9) บวกทั้งสองข้างของอสมการ

2. นำ 10 คูณทั้งสองข้างของอสมการ

3. นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีทำ $0.4x + 3.9 < -1.7$

นำ (-3.9) บวกทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$0.4x + 3.9 + (-3.9) < -1.7 + (-3.9)$$

$$0.4x + 9 - 3.9 < -1.7 - 3.9$$

$$0.4x < -5.6$$

นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$4x \times \frac{1}{4} < -5.6 \times \frac{1}{4}$$

$$x < -1.4$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

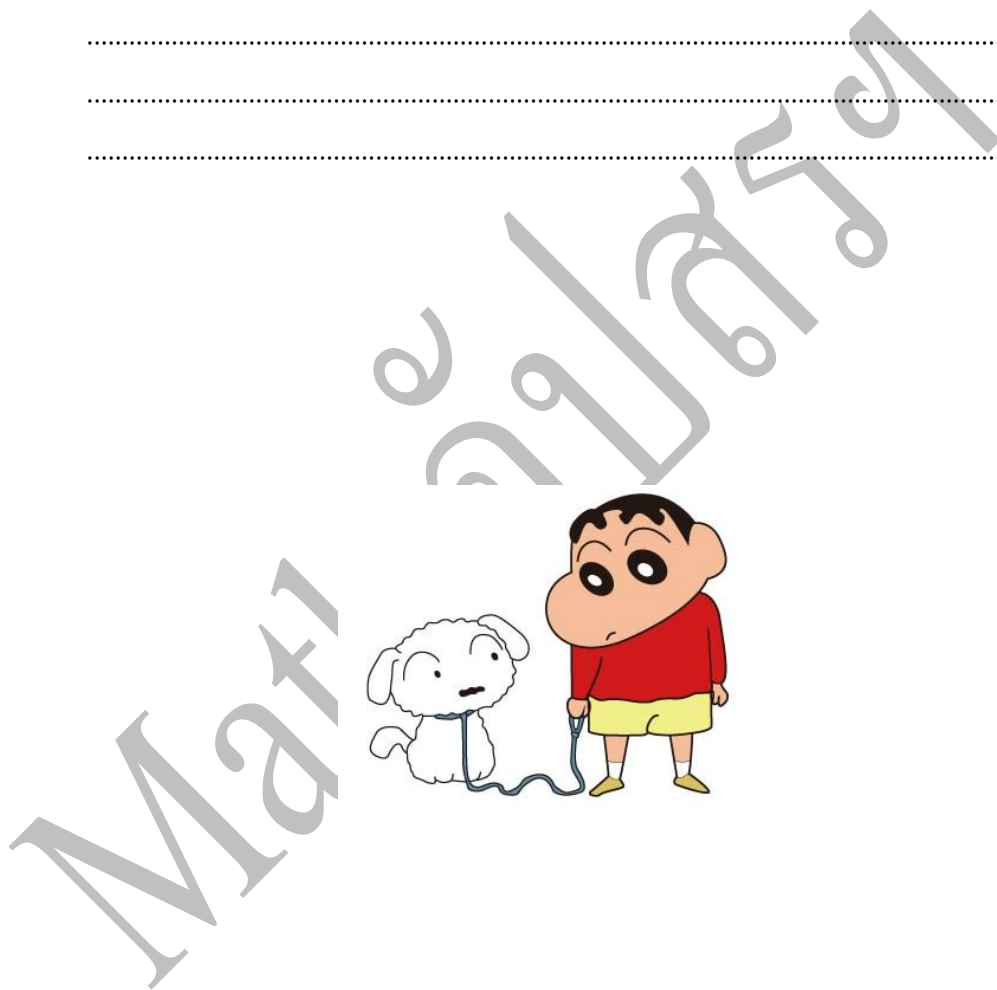
คำตอบของอสมการ $0.4x + 3.9 < -1.7$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่น้อยกว่า -1.4 **ตอบ**

ตรวจสอบความรู้ จงระบุนำวางแผนแก้ปัญหอสสมการ $0.3x - 4.3 \geq -1.6$

วิธีทำ .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 21)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก และการคูณ)

1. $0.2x + 4.6 < 6.2$

2. $7x - 22.3 \geq -44.2$

3. $-0.7x > 29.4 - 0.1x$

4. $3x - 57.8 \leq -37.3 + 8x$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวที่มีเครื่องหมายไม่เท่ากับ (ครั้งที่ 22)

การแก้อสมการ คือ การหาจำนวนที่แทนค่าในอสมการ แล้วทำให้อสมการนั้นเป็นจริง

การแก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวที่มีเครื่องหมาย $\neq$

คำตอบของอสมการ $A \neq B$

คือ จำนวนทุกจำนวนที่ไม่ใช่คำตอบของอสมการ $A = B$

การแก้อสมการ $A \neq B$ มีขั้นตอนการแก้ดังนี้

- 1) หาคำตอบของสมการ $A = B$ โดยการแก้อสมการ
- 2) จะได้คำตอบของอสมการ $A \neq B$ คือ จำนวนจริงทุกจำนวนที่ไม่เท่ากับจำนวนจริงที่ได้ในข้อ 1)

ตัวอย่างที่ 1 จงแก้อสมการ $10x - 34 \neq -74$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $10x - 34 \neq -74$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ 1. นำ 34 บวกทั้งสองข้างของสมการ

2. นำ $\frac{1}{10}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

$$\text{จากโจทย์} \quad 10x - 34 \neq -74$$

พิจารณาจากสมการ

$$10x - 34 = -74$$

นำ 34 บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$10x - 34 + 34 = -74 + 34$$

$$10x = -40$$

นำ $\frac{1}{10}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$10x \times \frac{1}{10} = -40 \times \frac{1}{10}$$
$$x = -4$$

คำตอบของสมการ คือ $x = -4$

ดังนั้น คำตอบของอสมการ คือ $x \neq -4$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของอสมการ $10x - 34 \neq -74$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่ไม่เท่ากับ -4 **ตอบ**

ตัวอย่างที่ 2

วิธีทำ

จงแก้สมการ $\frac{3}{5}x - 10 \neq \frac{4}{5}x - 6$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $\frac{3}{5}x - 10 \neq \frac{4}{5}x - 6$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ 1. นำ 6 บวกทั้งสองข้างของสมการ

2. นำ $(-\frac{3}{5}x)$ บวกทั้งสองข้างของสมการ

3. นำ 5 คูณทั้งสองข้างของสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

จากโจทย์ $\frac{3}{5}x - 10 \neq \frac{4}{5}x - 6$

พิจารณาจากสมการ

$$\frac{3}{5}x - 10 = \frac{4}{5}x - 6$$

นำ 6 บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\begin{aligned}\frac{3}{5}x - 10 + 6 &= \frac{4}{5}x - 6 + 6 \\ \frac{3}{5}x - 4 &= \frac{4}{5}x\end{aligned}$$

นำ $(-\frac{3}{5}x)$ บวกทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\begin{aligned}\frac{3}{5}x - 4 + (-\frac{3}{5}x) &= \frac{4}{5}x + (-\frac{3}{5}x) \\ \frac{3}{5}x - 4 - \frac{3}{5}x &= \frac{4}{5}x - \frac{3}{5}x \\ -4 &= \frac{1}{5}x \times \frac{1}{2}\end{aligned}$$

นำ 5 คูณทั้งสองข้างของสมการ จะได้

$$\begin{aligned}-4 \times 5 &= \frac{1}{5}x \times 5 \\ -20 &= x \\ x &= -20\end{aligned}$$

คำตอบของสมการ คือ $x = -20$

ดังนั้น คำตอบของอสมการ คือ $x \neq -20$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของอสมการ $\frac{3}{5}x - 10 \neq \frac{4}{5}x - 6$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่ไม่เท่ากับ -20 **ตอบ**

ตรวจสอบความรู้ จงระบุขั้นวางแผนแก้ปัญหกอสมการ $\frac{2x-3}{2} \neq \frac{4x-3}{3}$

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่22)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (ไม่เท่ากับ)

1. $5x + 3 \neq \frac{4}{9}$

2. $3x - 11.6 \neq 23.5$

3. $-\frac{2}{3}x > 38 - x$

4. $\frac{4}{5}x - 16.7 \leq -38.3 + \frac{2}{5}x$

ใบความรู้

เรื่อง แก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว แบบสองเงื่อนไข (ครั้งที่ 23)

ตัวอย่างที่ จงแก้อสมการ $-24 < 4x < -16$ พร้อมเขียนกราฟแสดงคำตอบ

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ $-24 < 4x < -16$

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ ให้หาค่าของตัวแปรไม่ทราบค่า (ตัวแปร x)

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน

วิธีการแก้ปัญหา คือ นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- แสดงขั้นตอนการแก้อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีทำ ตอนที่ 1 $4x > -24$

นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$4x \times \frac{1}{4} > -24 \times \frac{1}{4}$$

$$x > -6$$

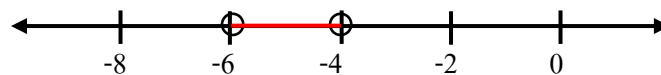
ตอนที่ 2 $4x < -16$

นำ $\frac{1}{4}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ จะได้

$$4x \times \frac{1}{4} < -16 \times \frac{1}{4}$$

$$x < -4$$

- เขียนกราฟแสดงคำตอบของอสมการ

ขั้นสรุปคำตอบ

คำตอบของอสมการ $-24 < 4x < -16$ คือ

จำนวนจริงทุกจำนวนที่มากกว่า -6 แต่น้อยกว่า -4

ตอบ

ตรวจสอบความรู้ จงระบุช่วงแผนแก๊ปัญหาสมการ $16 < 4x < 48$

วิธีทำ .....

.....

.....

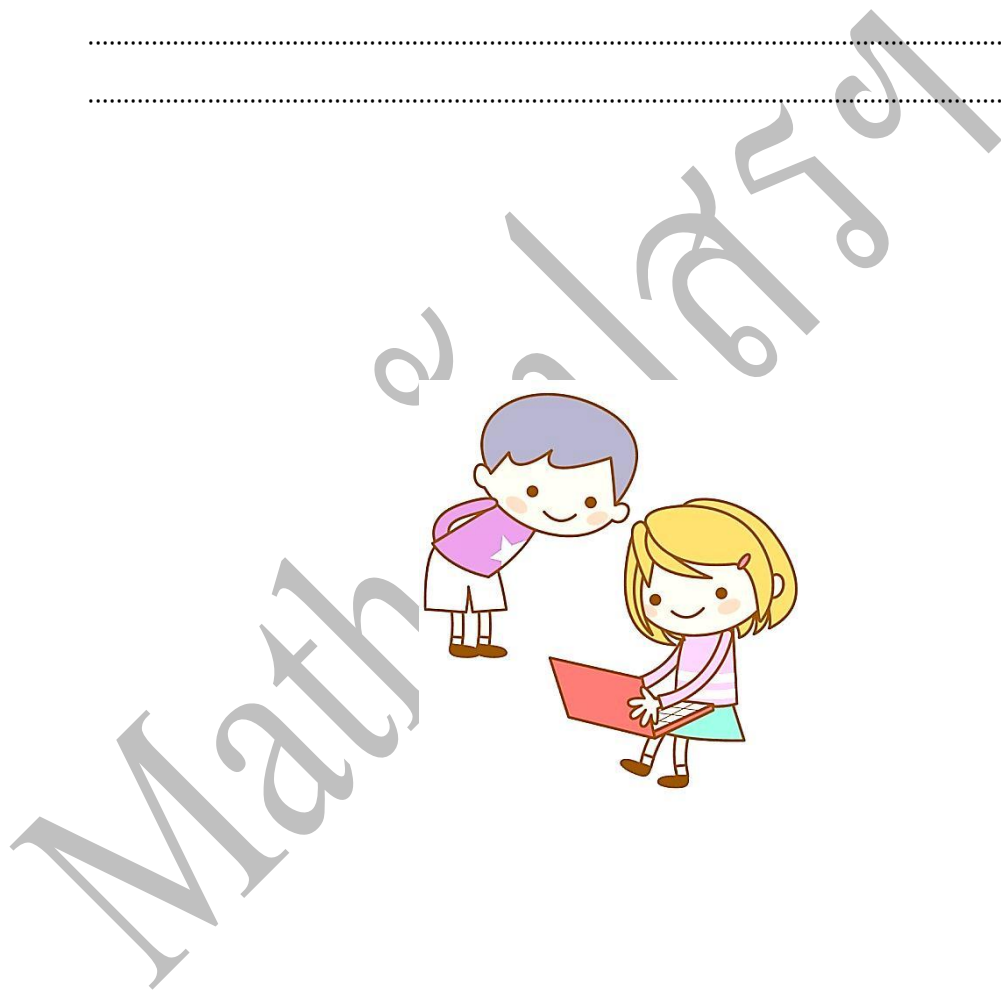
.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 23)

คำสั่ง จงแก้สมการต่อไปนี้ (การบวก และการคูณ 2 เงื่อนไข)

1. $-7 < x - 5 < 4$

2. $17 \leq 5x + 2 \leq 32$

3. $x - 0.2 < 1.4 - x \leq x + 0.4$

4. $30 - 0.2x < 0.4x - 12 \leq 0.1x + 24$

ใบความรู้

เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (การบวก) (ครั้งที่ 24)

ในการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา คือ วิเคราะห์โจทย์ เพื่อหาว่าโจทย์กำหนดอะไรมาให้ และให้หาอะไร กำหนดตัวแปรแทนสิ่งที่โจทย์ต้องการให้หา เขียนสิ่งโจทย์กำหนดให้
- ขั้นที่ 2 วางแผนแก้ปัญหาคือ เขียนความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหาคือ
- ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหาคือ เขียนประโยคสัญลักษณ์อสมการตามเงื่อนไขในโจทย์ ลงมือแก้สมการเพื่อหาคำตอบที่โจทย์ต้องการ และเขียนคำตอบของอสมการ
- ขั้นที่ 4 ตรวจสอบผล คือ ตรวจสอบคำตอบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขหรือไม่

ตัวอย่างที่ 1 สามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่งลบด้วยสามจุดสองมีค่ามากกว่าสี่จุดสาม
อยากทราบว่าจำนวนนั้นเป็นจำนวนใดได้บ้าง

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ

[สามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่งลบด้วยสามจุดสองมีค่ามากกว่าสี่จุดสาม]

สิ่งที่โจทย์ให้หา คือ [จำนวนนั้นเป็นจำนวนใดได้บ้าง]

ประโยคสัญลักษณ์ของโจทย์ปัญหา ดังนี้

- จำนวนทางด้านซ้ายของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ $3x - 3.2$

- สัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ $>$

- จำนวนทางด้านขวาของสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ คือ 4.3

- ดังนั้น ประโยคสัญลักษณ์ คือ $3x - 3.2 > 4.3$

ในการแก้โจทย์ปัญหาอสมการข้างต้นนี้ ใช้ความรู้

[สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน]

วิธีทำ $3x - 3.2 > 4.3$

นำ 3.2 บวกทั้งสองข้างของอสมการ

$$3x - 3.2 + 3.2 > 4.3 + 3.2$$

$$3x > 7.5$$

นำ $\frac{1}{3}$ คูณทั้งสองข้างของอสมการ

$$3x \times \frac{1}{3} > 7.5 \times \frac{1}{3}$$

$$x > 2.5$$

ดังนั้น จำนวนนั้น คือ จำนวนทุกจำนวนที่มากกว่าสองจุดห้า

ตรวจสอบคำตอบ

กำหนดให้ ถ้าจำนวนนั้น คือ 2.6 เมื่อแทนค่า จะมีค่าเท่ากับ

$$(3)(2.6) - 3.2 = 4.6$$

ซึ่งเป็นจริงตามเงื่อนไขที่โจทย์กำหนด คือ มีค่ามากกว่า 4.3

แต่ถ้าจำนวนนั้น คือ 2.4 เมื่อแทนค่า จะมีค่าเท่ากับ $(3)(2.4) - 3.2 = 4$

ซึ่งไม่เป็นจริงตามเงื่อนไขที่โจทย์กำหนด

ดังนั้น จำนวนนั้น คือ จำนวนทุกจำนวนที่มากกว่าสองจุดห้า

ตัวอย่างที่ 2 ร้านค้าแห่งหนึ่งสามารถทำโดนัทออกมาขายได้จำนวนหนึ่ง และร้านค้าแห่งนี้

ยังรับโดนัทจากที่อื่นมาขายเพิ่มอีก 250 ชิ้น ปรากฏว่าร้านค้าแห่งนี้มีโดนัทรวมแล้วไม่มากกว่า 320 ชิ้น จงหาว่าร้านค้าแห่งนี้สามารถทำโดนัทออกมาขายได้อย่างมากที่สุดจำนวนกี่ชิ้น

เขียนประโยคสัญลักษณ์ $[x + 250 \leq 320]$

วิธีที่ได้มาซึ่งคำตอบ [1. จากโจทย์ เครื่องหมายของอสมการ "ไม่มากกว่า" คือ

เครื่องหมาย $\leq$

2. กำหนดให้ x แทน จำนวนโดนัทที่ทำออกมาขาย

3. ประโยคทางด้านซ้ายมือของเครื่องหมายอสมการ คือ

"ร้านค้าแห่งหนึ่งสามารถทำโดนัทออกมาขายได้จำนวนหนึ่ง และร้านค้าแห่งนี้ยังรับโดนัทจากที่อื่นมาขายเพิ่มอีก 250 ชิ้น" เขียนได้ว่า $x + 250$

4. ประโยคทางด้านขวามือของเครื่องหมายอสมการ คือ 320

ดังนั้น จึงเขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ว่า $x + 250 \leq 320$]

ในการแก้โจทย์ปัญหาอสมการข้างต้นนี้ ใช้ความรู้

[สมบัติการบวกของการไม่เท่ากัน]

วิธีทำ $x + 250 \leq 320$

นำ -250 บวกทั้งสองข้างของอสมการ

$$x + 250 - 250 \leq 320 - 250$$

$$x \leq 70$$

ดังนั้น ร้านค้าแห่งนี้สามารถทำโดนัทออกมาขายได้ อย่างมากที่สุด 70 ชิ้น

ตรวจสอบความรู้ ให้นักเรียนสรุปขั้นตอน หรือวิธีการ แก้โจทย์ปัญหา

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่24)

คำสั่ง จงแก้โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (การบวก)

1. ผลรวมของจำนวนเต็มบวกจำนวนหนึ่งกับ 37 มีค่าน้อยกว่า 53 อยากทราบว่าจำนวนเต็มบวกนั้นเป็นจำนวนใดบ้าง

2. จำนวนจริงจำนวนหนึ่งลบด้วย 1.5 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับสองเท่าของจำนวนจริงจำนวนนั้นบวกด้วย 2.7 อยากทราบว่าจำนวนจริงนั้นเป็นจำนวนใด

ใบความรู้

เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (การคูณ) (ครั้งที่ 25)

ในการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา คือ วิเคราะห์โจทย์ เพื่อหาว่าโจทย์กำหนดอะไรมาให้ และให้หาอะไร กำหนดตัวแปรแทนสิ่งที่โจทย์ต้องการให้หา เขียนสิ่งโจทย์กำหนดให้
- ขั้นที่ 2 วางแผนแก้ปัญหา คือ เขียนความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา
- ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา คือ เขียนประโยคสัญลักษณ์อสมการตามเงื่อนไขในโจทย์ ลงมือแก้สมการเพื่อหาคำตอบที่โจทย์ต้องการ และเขียนคำตอบของสมการ
- ขั้นที่ 4 ตรวจสอบผล คือ ตรวจสอบคำตอบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขหรือไม่

สิบสองเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่ง มีค่าไม่เกิน 108 อยากทราบว่าจำนวนจริงนั้นที่เป็นจำนวนเต็มบวกเป็นจำนวนใดบ้าง

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม
สิ่งที่โจทย์กำหนดให้คือ สิบสองเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่ง มีค่าไม่เกิน 108
สิ่งที่โจทย์ถามคือ จำนวนจริงนั้นที่เป็นจำนวนเต็มบวกเป็นจำนวนใดบ้าง

ขั้นวางแผนแก้ปัญหา

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหา
ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการคูณของการไม่เท่ากัน
วิธีการแก้ปัญหาคือ 1. ให้แทนจำนวนเงินทั้งหมดด้วยตัวแปร x
2. เขียนประโยคสัญลักษณ์

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา

- เขียนประโยคสัญลักษณ์ $12x < 108$

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการ

$$\text{วิธีทำ } 12x < 108$$

$$\text{นำ } \frac{1}{12} \text{ คูณทั้งสองข้างของสมการ}$$

$$(12x)\left(\frac{1}{12}\right) < 108\left(\frac{1}{12}\right) \quad | \quad x < 9$$

ดังนั้น จำนวนจริงนั้นที่เป็นจำนวนเต็มบวกได้แก่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

ขั้นตรวจสอบผล

- แสดงการตรวจสอบคำตอบ

ถ้ากำหนดให้จำนวนเต็มบวกนั้น เป็น 9 แล้วสิบสองเท่าของ 9 เท่ากับ 108

ดังนั้น จำนวนเต็มบวกที่เป็นไปได้ ที่ทำให้ สิบสองเท่าของจำนวนเต็ม มีค่าไม่เกิน 108 คือ 1, 2, 3, 4, 5,

6, 7, 8   ตอบ

ตรวจสอบความรู้ ให้นักเรียนสรุปขั้นตอน หรือวิธีการ แก้โจทย์ปัญหา

เศษสองส่วนสามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่ง มีค่ามากกว่า 10 อยากทราบว่าจำนวนจริงนั้น เป็นจำนวนใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Math อปกรร

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่25)

คำสั่ง จงแก้โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (การคูณ)

1. สิบสามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่ง มีค่าเกิน -91 อยากทราบว่าจำนวนจริงนั้นที่เป็นจำนวนเต็มลบเป็นจำนวนใดบ้าง

2. เศษห้าส่วนสามเท่าของจำนวนจำนวนหนึ่ง มีค่าไม่มากกว่า 9.5 อยากทราบว่าจำนวนจริงนั้นเป็นจำนวนใด

ใบความรู้

เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

(การบวกและการคูณ) (ครั้งที่ 26)

ในการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา คือ วิเคราะห์โจทย์ เพื่อหาว่าโจทย์กำหนดอะไรมาให้ และให้หาอะไร กำหนดตัวแปรแทนสิ่งที่โจทย์ต้องการให้หา เขียนสิ่งโจทย์กำหนดให้
- ขั้นที่ 2 วางแผนแก้ปัญหาคือ เขียนความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหาคือ
- ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหาคือ เขียนประโยคสัญลักษณ์สมการตามเงื่อนไขในโจทย์ ลงมือแก้สมการเพื่อหาคำตอบที่โจทย์ต้องการ และเขียนคำตอบของสมการ
- ขั้นที่ 4 ตรวจสอบผล คือ ตรวจสอบคำตอบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขหรือไม่

มาร์คจ่ายเงินซื้อเสื้อเป็นเงิน 1 ใน 3 ของเงินทั้งหมด และจ่ายเงินซื้อรองเท้าเป็นเงิน 1 ใน 5 ของเงินที่เหลือ ปรากฏว่ามาร์คยังมีเงินเหลืออีกมากกว่า 240 บาท เดิมมาร์คมีเงินอยู่ที่บาท

วิธีทำ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

- เขียนสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้คือ มาร์คจ่ายเงินซื้อเสื้อเป็นเงิน 1 ใน 3 ของเงินทั้งหมด

และจ่ายเงินซื้อรองเท้าเป็นเงิน 1 ใน 5 ของเงินที่เหลือ มาร์คยังมีเงินเหลืออีกมากกว่า 240 บาท

สิ่งที่โจทย์ถามคือ เดิมมาร์คมีเงินอยู่ที่บาท

ขั้นวางแผนแก้ปัญหาคือ

- ความรู้ที่นำมาใช้และวิธีการแก้ปัญหาคือ

ความรู้ที่นำมาใช้คือ สมบัติการบวกและการคูณของการไม่เท่ากัน, การคูณร่วมน้อย

วิธีการแก้ปัญหาคือ 1. ให้แทนจำนวนเงินทั้งหมดด้วยตัวแปร x

2. เขียนประโยคสัญลักษณ์

ขั้นดำเนินการแก้ปัญหาคือ

- เขียนประโยคสัญลักษณ์ $x - \frac{1}{3}x - \frac{1}{5}(x - \frac{1}{3}x) > 240$

- แสดงขั้นตอนการแก้สมการ

$$\text{วิธีทำ } x - \frac{1}{3}x - \frac{1}{5}(x - \frac{1}{3}x) > 240 \quad \text{จัดรูปใหม่} \quad \frac{2}{3}x - \frac{2}{15}x > 240$$

ค.ร.น. ของ 3 และ 15 คือ 15

$$\frac{(2x)(5) - (2x)(1)}{15} > 240$$

$$\frac{8}{15}x > 240$$

นำ $\frac{15}{8}$ คูณทั้งสองข้างของสมการ

$$\frac{8}{15}x \cdot \frac{15}{8} > 240 \cdot \frac{15}{8}$$

$$x > 450$$

ดังนั้น เดิมมาร์คมีเงินอยู่มากกว่า 450 บาท

ขั้นตรวจสอบผล

- แสดงการตรวจสอบคำตอบ

กำหนดให้ ถ้าเดิมมาร์คมีเงินอยู่ 465 บาท มาร์คซื้อเสื้อเป็นเงิน 1 ใน 3 ของเงินทั้งหมด คิดเป็นเงิน 155 บาท มาร์คเหลือเงิน 310 บาท และจ่ายเงินซื้อรองเท้าเป็นเงิน 1 ใน 5 ของเงินที่เหลือ คิดเป็นเงิน 62 บาท มาร์คเหลือเงิน 248 บาท ซึ่งเป็นจริงตามเงื่อนไขที่โจทย์กำหนด คือ มาร์คยังมีเงินเหลืออีกมากกว่า 240 บาท

แต่ถ้าเดิมมาร์คมีเงินอยู่ 435 บาท มาร์คซื้อเสื้อเป็นเงิน 1 ใน 3 ของเงินทั้งหมด คิดเป็นเงิน 145 บาท มาร์คเหลือเงิน 290 บาท และจ่ายเงินซื้อรองเท้าเป็นเงิน 1 ใน 5 ของเงินที่เหลือ คิดเป็นเงิน 58 บาท มาร์คเหลือเงิน 232 บาท ซึ่งไม่เป็นจริงตามเงื่อนไขที่โจทย์กำหนด ดังนั้น เดิมมาร์คมีเงินอยู่มากกว่า 450 บาท

ตอบ

ตรวจสอบความรู้ ให้นักเรียนสรุปขั้นตอน หรือวิธีการ แก้โจทย์ปัญหา

แก้วอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง วันแรกอ่านได้ $\frac{2}{5}$ ของเล่ม วันต่อมาอ่านได้อีก 25 หน้า รวมสองวันอ่านได้มากกว่าครึ่งเล่ม จงหาว่าหนังสือเล่มนี้มีจำนวนอย่างมากกี่หน้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมประจำหน่วย (ครั้งที่ 26)

คำสั่ง จงแก้โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (การบวก และการคูณ)

1. ก้านมีอายุเป็นสองเท่าของแก้ว แล้วอายุของทั้งสองคนรวมกันไม่ถึง 42 ปี อยากทราบว่า ก้านมีอายุเท่าไรได้บ้าง

2. พ่อค้าซื้อปากกาและดินสอราคา รวมกันอย่างน้อย 3,000 บาท ซึ่งปากกามีจำนวนมากกว่าดินสออยู่ 5 โหล โดยที่ปากกามีราคาโหลละ 60 บาท ดินสอราคาโหลละ 30 บาท แล้วพ่อค้าจะซื้อดินสออย่างมากที่สุดได้กี่โหล

